

poveda, da mora vsak človek skrbeti za svoje življenje, dušno in telesno. Kar pa velja za vsakega posameznega človeka posebej, to mora veljati le v povečani meri za celo skupino posameznih ljudi, katere je Stvarnik sam združil in zvezal z naravno vezjo enake krvi in jezika.

Vsem bralcem „Slov. Gosp.“ je znano, kako smo se predlanskim bili začeli bojevati za domačo slovensko-krščansko šolo, ker so nam jo hoteli ponemčiti. Ta boj še traja in ne sme prenehati, dokler ne bode poslednja šola na slovenskem Štajarji popolnoma naša!

Ali pa ima naš jezik tudi pri c. kr. uradih že tisto veljavo, katera mu je zagotovljena v gori napisanem § 19? Bogu žal, da ne! Če pa naš jezik pri tistih c. kr. uradih, ki so nastavljeni na naših tleh, ni še postavno enakopraven z drugimi jeziki avstrijskimi, — ali nismo nekaj tudi sami krivi, da še ni? Gotovo! Sami se premalo brigamo za svoje pravice. Kaj mi pomaga kaka pravica, ako je ne rabim? Zgubil jo bodem na vse zadnje.

Visoka c. kr. Dunajska vlada je že večkrat pokazala, da hoče tudi nam ustreči, ako smo ji dokazali, da se nam godi krivica, saj smo tudi mi avstrijski državljani, ki plačujemo pošteno svoj davek, denarni in krvavi. Pri vseh c. kr. uradih na Slovenskem mora se s slovenskimi strankami slovensko obravnavati, ako stranke govoré slovenski; gruntne (zemljiške) bukve morajo se pisati v našem jeziku, ako mi tako hočemo itd. Ako pa je znotranje uradovanje nam postavno zagotovljeno v našem jeziku, ako mi tako zahtevamo pri c. kr. uradih, zakaj pa ne bi se pri teh c. kr. uradih tudi zunaj kazalo, da so ti uradi na naši zemlji in zaradi nas postavljeni? Zdaj pa povejte, dragi bralci, koliko ste pa že videli c. kr. uradov pri nas, ki bi imeli tudi zunaj slovenski napis ali tablo? Potujte po Slovenskem in čitali boste: „K. k. Bezirksgericht, k. k. Steuer-Amt, k. k. Bezirkshauptmannschaft, k. k. Gensdarmen-Posten Commando“ itd. Slovenski napisi so bele vrane, ali pa jih sploh ni. Kdo je kriv, da je to tako? Mi sami, naša malomarnost.

Da nam visoka c. kr. vlada tudi pri takih napisih rada ustreže, ako se pritožimo, kaže nam jasno, kar se je te dni dogodilo v Šmarji pri Jelšah. Meseca decembra pr. l. smo poslali bili na Dunaj tri prošnje na tri ministerstva. Prosili smo c. kr. justično (pravosodno) ministerstvo za slovenski napis pri tukajšnji sodniji; c. kr. finančno ministerstvo za slov. napis pri tuk. davkariji; c. kr. ministerstvo deželne brambe za slovenski napis pri tuk. žandarjski postaji. Dozdaj nam je odgovorilo visoko c. kr. pravosodno ministerstvo. Neki gospod, ki se je bil pri dotični prošnji na c. kr. ministerstvo prvi podpisal, dobil je te dni od tukajšnjega

c. kr. okrajnega sodišča slovenski dopis, kateri se od besede do besede tako le glasi:

Št. 16.

Preč. g. J. J.

v Šmarji.

Pritožba sub. / se Vam kot prvo imenovanemu in tedaj zastopniku pritožnikov s tem pristavkom dostavi, da so se po dognani preskavi o predmetu potrebne naprave naročile.

To se Vam na znanje da vsled ukaza ces. kr. predsedstva visoke nadsodnije v Gradci dne 6. svečana 1889 št. 1628 Pr.

Ces. kr. okrajna sodnija v Šmarji, dne 11. svečana 1889.

Ces. kr. uradni vodja: Doxat, s. r.

Visoko c. kr. pravosodno ministerstvo naznanja nam torej po c. kr. nadsodnji Graški in po c. kr. okrajni sodnji Šmarski, da so se potrebne naprave naročile. Katere so tiste potrebne naprave, ni težko uganiti. Mi smo prosili, da bi se pri tukajšnji c. kr. sodnji napravil slovenski napis in slovenski pečat, ker oboje je bilo dozda samo nemško, čeprav biva v vsem Šmarskem okraji med 18.100 Slovenci komaj 40 Nemcev.

Da naj bodo tudi potrebne uradne tiskovine slovenske, to se razume že prav za prav samo ob sebi, ker to postava tirja. S svojim odgovorom je torej c. kr. justično ministerstvo pokazalo, da je res ministerstvo pravice, katera se ima deliti vsem narodnostim avstrijskim v enaki meri. Iz tega razvidijo č. bralci, da se visoka vlada tudi ozira na nas, a treba je, da izve naše želje.

Rodoljubi bodo zdaj sami vedeli, kaj jim je storiti, ako hočejo, da dobimo že kmalu povsod pri nas slovenske uradne napise. Treba je napisati jasno in jedrnato pritožbo v dostojni in skromni obliki, nabrati potrebnih podpisov veljavnih mož, prošnjo kolekovati s 50 kr. in poslati jo na Dunaj. Kjer imate narodne okr. zastoje, narodne občine, naj take prošnje sklene dotični zastop ali občina. Da bi trud nekaterim še bolj zljajšali, hočemo v eni prihodnjih števil „Slov. Gosp.“ objaviti obrazec takšne prošnje. Zatorej: „Trkajte, in odprlo se vam bo!“

Šmarčan.

Gospodarske stvari.

Konjsko oko.

(Konec.)

Tla v hlevu naj se tako napravijo, da se čisti konjski odpadki otekajo; trdi pa se naj marljivo na gnojišče spravljajo. Odpadki, posebno čisti, imajo namreč v sebi veliko amoniaka, ki je zelo oster, in torej hudo reže v oči. Sopuh sploh vsak škoduje očem. Ljudje, ki morajo veliko živeti v sopuhu, tožijo, da jih oči bolijo, ali da jim vid slabi. Če si prišel ke-

daj v kak hlev, ki že morebiti dolgo ni bil prevetren, so te oni plinovi tako prevzeli, da ti solze stopijo v oči. Konjskemu očesu, ki je tako nježno in občutljivo, mora torej tudi škodovati oni sopuh. Prezračiti torej tudi pogosto hleve; ne bode zeblo živali. Zdravi zrak bogato nadomesti toplo soparico.

Drugi pomoček: Ne obešaj konju gar previsoko. Ako mora žival iz visokega vleči krmo, lahko mu pade kaka smet, resa itd. v oko. Navadno se spravijo te reči iz očesa s solzami, ki pridejo konju. Ali lahko je tudi, da ostanejo v očesu. Nastane potem vnetje, in oko je izgubljeno. Ako so pa gare nižje, primerne konjevi visokosti, ne pade lahko kaj v oči.

Tretjič: Ne obešaj konju obočnic. Zoper to razvado se je že mnogo pisalo in govorilo, a vaelej zastonj. Navadno mislijo, da se konj manj plaši, če ima obočnice; češ, nič ne vidi, kaj se okoli njega godi, ker je prisiljen, le pred sebe gledati. Ali konj trpi pri tem dvojno muko. Muči ga radovednost, katere ne more nasititi. Rad bi videl vse okoli sebe, pa ne more. To ga vznemirja in se plaši lahko še bolj, kakor če bi imel prosto oko. Ako si kak predmet lahko prosto ogleda in spozna, da nič ni nevarnega, ostane miren. Ako pa vidi kako reč le od strani in ne popolnoma, dozdeva se mu to hujše, kakor je v resnici. Od tod torej še večja plašljivost. Trpi pa tudi oko samo. Konju ste očesi tako vravnani, da gledate na stran. Če ju pa zakrivate obočnici, mora se žival siliti, da gleda naprej. To jo pa boli. Ni torej čudo, da začne oko slabeti, da zboli in na zadnje ugasne.

Četrtrič: Ne mahaj konju z bičem okoli glave, da ne zadeneš očesa.

Sejmovi. Dne 26. februarja v Arveži, Kozjem, Ločah, Rogatei, Laškem trgu, Slov. Bistrici in Rogatei. Dne 27. februarja v Imenem. Dne 28. februarja na Bregu v Ptui in v Šostanji. Dne 1. marca v Marenbergu (za konje) in na Planini. Dne 2. marca na Vranskem in v Poličanah.

Dopisi.

Od Male nedelje. (Leposlovno društvo.) Nemila osoda, katere je vsled smrti Nj. vis. cesarjeviča Rudolfa zadela cesarsko obitelj, ter sploh tudi celo Avstrijo, bila nam je povod, da smo od „leposlovnega bralnega društva“ dne 3 t. m. nameravali veselico na spomlad t. j. na mesec maj morali odložiti. Društveniki so se sicer v napovedanih prostorih sešli, kjer se je poročilo društvenega delovanja položilo, odobrili letni račun, ter volili novi odbor za bodoče leto. Vsi predmeti bili so v obče s pohvalo in zadovoljstvom rešeni, ter v odbor voljeni gg. A. Božić, S. Cvahte, Mihalić, L. Slana in H.

Stuhec. Društveni tajnik, g. Cvahte, prečital nam je več navdušenih in laskavih došlih pisem, katere so nam naši rojaki z zdanimi darovi priposlali, med katerimi omenjamo v prvi vrsti g. dr. Filipiča, odvetnika v Celji, g. učitelja Kosi v Središči g. A. Spindlera v Ptui i. t. d. Med čitanjem le teh pisem se je mnogokratno živio in končno naj srčnejša hvala izrekla. Društvo je potem sklenilo, da ima raznu svoje knjižnice še sledeče časnike naročene: „Slov. Narod, tri iztise Slov. Gospodarja, Mir, Slov. Svet, Edinost, Brus, Kmetovalec in Zvon.“ Društvo pristopi, kakor navadno, v družbo sv. Mohorja in Slov. Matico kot letnik. Po končanem društvenem zborovanji sledilo je več podučljivih govorov, posebno podučljiv bil je g. tajnikov v spomin V. Vodnika. Za tem je sledila lepa deklamacija, katero nam je navzoči pesnik gosp. Flegarič navlaš za ta večer zložil. Ko so nam tako v bratski slogi ure našega shoda hitro potekle, smo se ločili z zaupanjem, da danes odloženo veselico v spomladi še ugodneje izvršimo. „Dal Bog srečo!“

Radislavski.

Iz Bučkovec pri Mali nedelji. (Potreben opomin.) Dne 30. prosinca vršila se je veselica pri nas v nekem prav nerodnem kraju. Oni gostilničar bi bil bolj za to, da bi ga v Sibirijo poslali kamenja tret ali pa v Turčijo Turkom čebula saditi. To gostilno si je namrec neki mlad trgovček vzel v najem, nosi pa na svojem pečatu v sredi Slovencev napis nemšk. On silno zoper čč. gg. duhovnike zabavlja in in jih grdo črni. Zato bi ga človek vprašal, ali je slovenske matere sin? Če hoče narodu jak biti, drži naj se naroda in naj ne lomi tako slovenščine, kakor da bi piščetom vodo sekal! Ali se mu pa zdi krivo, da bi slovenski govoril? Od Slovencev živi in zato nas še za „tume paure“ ima, nemščine pa sam ne zna, saj bi ga pravi Nemci ne razumeli, tako govori nemški. Teda bode pač najboljše za nj, da gres svojimi tisočaki v daljno Indijo, da se nauči indijanskega jezika, ker se mu zdi naš mili slovenski jezik preprost. Ako se to izgodi, bodo imeli čč. gg. duhovniki pred njegovim blatnim jezikom in tudi mi drugi bomo imeli mir. Šolska mladina bode dosti boljše, ker ne bode toliko pohujšljivih reči videla, tacih, da se odrastlim gabi, mladost pa veselje dobi do razuzdanosti. Skoraj se bode bati za mladiča, da ne bi na zadnje s svojo razuzdanostjo zblaznel in svoje tisočake še kedaj v blaznici porabil. Zato ga opominimo, če hoče biti tak, kakor za stan sodi, naj se poboljša, če pa ne, v prihodnjici zna še kaj več slišati.

Stanko Trnski.

Iz Vržeja. (Raznoterosti.) Iz našega prijaznega trga že dolgo ni bilo nobenega glasa. Ne vém, od česa to pride. Indi se vse giblje, snujejo se bralna društva, samo pri nas vse spi.